

Státní oblastní archiv v Plzni

Státní okresní archiv v Sokolově, se sídlem v Jindřichovicích

Č. EL JAF: 296

Č. AP: 63

3. obecná škola (německá)

Kraslice

1912 - 1945

Inventář

Mgr. Milada Čermáková
PhDr. Vladimír Vlasák

Jindřichovice 2002

Obsah

Úvod

I. Vývoj 3. obecné školy (německé) Kraslice	str. 3
II. Vývoj a dějiny fondu 3. obecná škola (německá) Kraslice	str. 3
III. Archivní charakteristika fondu	str. 4
IV. Stručný rozbor obsahu fondu	str. 4
Záznam o uspořádání fondu 3. obecná škola (německá) Kraslice a zpracování jeho inventáře	str. 5
Seznam použitých pramenů a literatury	str. 6
I n v e n t á r n í s e z n a m	
I. Knihy	
A. Správní	str. 7
B. Evidenční	str. 7
C. Ostatní	str. 7

Úvod

I. Vývoj 3. obecné školy (německé) Kraslice

Přestože se dá předpokládat, že škola existovala v Kraslicích již dříve, první písemné zmínky o její existenci sahají do poloviny 16. století. Ve škole v této době vyučovali evangeličtí duchovní. V jejich rukou škola zůstala až do 17. století, kdy byla provedena protireformace, evangeličtí duchovní byli z oblasti Kraslicka vyhnáni a byli nahrazeni katolickými učiteli.

Další změny proběhly až v sedmdesátých letech 18. století za vlády Marie Terezie po vyhlášení nových školských zákonů. V Kraslicích byla v této době triviální škola, která měla do roku 1826 tři třídy a později v polovině 19. století byla rozšířena ještě o čtvrtou třídu. V roce 1861 byla schválena přeměna školy na hlavní školu. Po necelých osmi letech vstoupil v platnost nový školský zákon, na jehož základě vznikla ve městě smíšená šestitřídní obecná škola.

Původní škola se nacházela v budově č. p. 327 vedle kostela. Budova měla jen dvě učebny a byt. V první polovině 19. století byla však tato školní budova již ve velmi špatném stavu, nedostačovala kapacitou a vyučovalo se na směny. Proto bylo rozhodnuto o výstavbě nové školní budovy, která byla slavnostně otevřena 21. 6. 1854.

V lednu 1875 byla v Kraslicích otevřena měšťanská škola, která byla umístěna také v této budově. V červnu 1875 byla měšťanská škola spojena s obecnou školou pod společnou správou. V této obecné a měšťanské škole se nacházely chlapecké třídy obecné školy, dívčí třídy obecné školy a 3 smíšené třídy školy měšťanské.

Roku 1889 byly v Kraslicích otevřeny dvě nové obecné školy - horní a dolní. Budovy pro tyto školy byly však v horní a dolní části města postaveny až v roce 1904. V Kraslicích tedy byly 2 samostatné smíšené obecné školy, dolní (Untere Volksschule) a horní (Obere Volksschule), do kterých spádově chodily děti z okrajových částí města.

Později byla dolní (Untere Volksschule) přejmenována na 2. obecnou školu (II. Volksschule) a horní (Obere Volksschule) na 3. obecnou školu (III. Volksschule).

Od počátku školního roku 1939 - 1940 se v rámci jednotného říšského školství měšťanské školy oddělily od škol obecných. Chlapecká a dívčí obecná škola se spojily do 1. smíšené obecné školy o sedmi třídách, která začala působit při chlapecké měšťanské škole. Počátkem listopadu 1939 byla tato obecná škola od chlapecké měšťanské školy úplně oddělena. Tato změna v centrálním školním obvodu v Kraslicích se však nedotkla činnosti a působení 3. obecné školy.

Také tato německá obecná ukončila svoji činnost v závěru druhé světové války a po osvobození již nebyla v souvislosti se zrušením německého školství v Československu obnovena.

II. Vývoj a dějiny fondu 3. obecná škola (německá) Kraslice

Vzhledem k rozsahu zachovaných písemností fondu 3. obecná škola (německá) Kraslice se není možno podrobněji vyjádřit k otázkám správy písemností původce. S ohledem na vývoj organizace místních základních škol však lze předpokládat, že školní

registratury vždy představovaly pevnou součást jejich správy. Pouze inventární čísla vepsaná do zachovaných knih na přídeští naznačují, že pro evidenci písemností této školy byl veden jistý druh inventárního seznamu.

Fond 3. obecná škola (německá) Kraslice byl převzat do Okresního archivu Sokolov 5. října 1953 pod přírůstkovým číslem 30.

III. Archivní charakteristika fondu

Fond 3. obecná škola (německá) Kraslice (č. EL JAF 296) tvořilo původně 7 knih (0,08 bm).

Při zpracování byly ve fondu nalezeny 2 výkazy docházky a prospěchu ze školního roku 1922 - 1923, které náleží 2. obecné škole (německé) Kraslice (EL JAF 295), a proto byly delimitovány. Fond tedy obsahuje 5 knih (0,06 bm).

Školní kronika byla vzhledem ke svému významu zařazena do II. kategorie. Vnitřní skartace zde nebyla provedena.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Za nejcennější materiál fondu je možno považovat díl školní kroniky z let 1928 – 1945, který v regionálním kronikářství dosti výjimečně zachycuje souvisle období druhé světové války.

Z á z n a m o u s p o ř á d á n í f o n d u

3. o b e c n á š k o l a (n ě m e c k á)

K r a s l i c e a z p r a c o v á n í j e h o i n v e n t á ř e

Archivní fond 3. obecná škola (německá) Kraslice uspořádala ve Státním okresním archivu v Sokolově, se sídlem v Jindřichovicích v lednu 2003 pod metodickým vedením PhDr. Vladimíra Vlasáka, ředitele archivu, archivářka Mgr. Milada Čermáková a tito oba pracovníci zpracovali k tomuto fondu inventář.

Mgr. Milada Čermáková

PhDr. Vladimír Vlasák

Jindřichovice 31. 1. 2003

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny :

Dívčí obecná a měšťanská škola (německá) Kraslice, kronika školy,
1935 - 1944, str. 84 - 85

Chlapecká obecná a měšťanská škola (německá) Kraslice, kronika školy,
1924 - 1945, str. 137, 149, 159

Literatura :

Heimatkunde des Bezirkes Graslitz, Graslitz 1929, str. 370 - 375

Adress- und Auskunfts- buch der Stadt Graslitz i. B., Graslitz 1904
str. 25

Adress- und Auskunfts- buch der Stadt Graslitz i. B., Graslitz 1910
str. 6, 34 - 35

Graslitzer Jahrbuch, Graslitz 1924, str. 107- 108

Graslitzer Kalender 1925, str. 42 - 56

Inventární seznam

Inv. č.: Název:

Čas. rozsah: Č.knihy:

I. K n i h y

A. Správní

1	Kniha zápisů o poradách učitelského sboru
(Konferenz - Protokolle)
21 x 34,5 cm, sešit | 1912 - 1913 | K 1 |
|---|--|-------------|-----|

B. Evidenční

2	Matrika žáků školy
(Verzeichnis der schulpflichtigen Kinder
zum Schuljahr 1920/21)
21 x 34 cm, poloplátěná vazba,
poškozeno vlhkostí a mechanicky	1920 - 1921	K 2
3	Výkaz docházky a prospěchu žáků ve 4. třídě - chlapců
(Ausweis über Schulbesuch und Fortgang der Schüler
der 4. Klasse - Knaben)
21 x 34 cm, poloplátěná vazba	1931 - 1932	K 3

C. Ostatní

4	Kronika školy
(Schulchronik. 2. Band)
23 x 35 cm, poloplátěná vazba	1928 - 1945	K 4
5	Index ke kronice školy
(Index zur Chronik II.)
18 x 22 cm, sešit	1928 - 1945	K 5

Název fondu: 3. obecná škola (německá) Kraslice
Časový rozsah fondu: 1912 - 1945
Počet inventárních jednotek: 5
Počet evidenčních jednotek: 5 (5 knih)
Rozsah fondu: 0,06 bm
Stav ke dni: 31. 1. 2003
Fond zpracoval: Mgr. Milada Čermáková
Pomůcku sestavil: Mgr. Milada Čermáková a PhDr. Vladimír Vlasák
Počet stran: 8
Pomůcku schválil: PhDr. Vladimír Vlasák